

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

A katasztrófák margójára

Környezettudatos életvezetésre, egészségkímélő életmódra van szükség! ▶ 3. oldal

A család és az Egyház

Napjainkban a családra nagyon sok torzító és megsemmisítő erő támad ▶ 5. oldal

Via Sancti Martini

Ismerjük meg együtt a Szent Márton zarándokút legszebb állomásait! ▶ 11. oldal

IV. ÉVFOLYAM 4. SZÁM – 2011. ÁPRILIS – ÁRA: 100 FT

VEZÉRCIKK

Húsvéti találkozás

Horváth István Sándor

Húsvétvasárnap hajnalban először Mária Magdolna ment Jézus sírjához. A legelső élménye az üres sír. Pontosan tudta, hogy hová helyezték el Jézus holttestét pénteken, most mégsem találja ott. Mária Magdolna az apostolokhoz siet, akik közül ketten, Péter és János azonnal a sírhoz futnak, de ők is csak a lepleket találják meg, Jézust nem. A sír üres. Az evangélium szerint, amikor mindezt látták, hittek. Az üres sír látványa felébresztette hitüket, és megértették, hogy erről beszélt nekik Jézus korábban. Az üres sírbarlang tanúskodik először Krisztus feltámadásáról, és ébreszti fel bennünk is a hitet.

A második hitet ébresztő húsvéti jel az angyalok tanúságtétele. Hajnalban asszonyok mennek Jézus sírjához, elhengerítve találják a sírbarlangot elzáró követ, és angyalokat látnak, akik ezt kérdezik tőlük: „Miért kerestek az élő a holtak között? Nincs itt, feltámadt” (Lk 24,5). Ők hittek az angyalnak, s azonnal indultak, hogy megvigyék a hírt az apostoloknak.

A húsvéti öröm teljességét a feltámadottal való találkozások jelentik, hiszen ezek fontosabbak az üres sírnál és az angyalok szavánál. Mária Magdolna érkezik elsőként a sírhoz. Valaki megszólítja: „Asszony, miért sírsz?” (Jn 20,13). Ő azt gondolja, hogy a kertész beszél vele, és csak amikor az ember nevén szólítja, ismeri fel, hogy Jézus az. Azért ment a sírhoz, hogy halott Ura mellett lehessen. A halott Jézust kereste és a feltámadt Krisztust találta meg! Ragaszkodásának és hűségének jutalmaként elsőként ő találkozik személyesen a feltámadt Úrral.

Mi is találkozhatunk Jézussal, ha elindulunk sírjához vagy keressük őt. Hirdessük örömmel, hogy Krisztus feltámadt!

Virágvasárnaptól húsvétig

Horváth István Sándor

Anagyhét virágvasárnapkal kezdődik, amikor Jézus jeruzsálemi bevonulására emlékezünk. Miért különleges ez a bevonulás, hiszen nem először jár Jeruzsálemben? Jézus már tudja, hogy érkezett az ő ideje és hamarosan meg kell halnia. Nem dicsőséges hadvezérként, hanem béke fejedelmeként érkezik, számaron ülve. Királynak járó tisztelettel fogadják őt az emberek, leterítik elé ruháikat és hangos hozsannával éljenzik. A virágvasárnap szentmise kezdetén tartott körmenettel erre a bevonulásra emlékezünk.

A nagyhét következő fontos állomása a nagycsütörtök, amikor az esti szentmisében az utolsó vacsorát elevenítjük meg. Az apostolokkal együtt lélekben mi is leülünk az utolsó vacsora asztalához, engedjük, hogy szolgáló szeretetének jeleként Jézus a mi lábunkat is megmossa, esszük a kenyeret, amelyet Krisztus saját testeként ad nekünk. Amikor valamennyien ugyanabból a kenyérből eszünk, egy közösséggé válunk. Krisztus Testének, azaz az Eucharisztiaának a vétele Krisztus titokzatos testéhez, az Egyházhhoz kapcsol bennünket.

Nagypénteken Jézus Krisztus kereszthalálára emlékezünk. Elérkezett a nap, itt van az óra, amikor Jézus az Atya iránti engedelmeségből és az irántunk való szeretetből feladja életét, megszerezve ezzel az üdvösséget az emberiség számára.

A kereszten függő Fiúisten elé állva gondoljunk személyes megváltottságunkra: miattam szenvedett és értem halt meg Krisztus a kereszten. E napon az Egyház régi hagyománya szerint nem mutatunk be szentmisét. A nagypénteki szertartás három részből áll: az igeliturgiát a szent kereszt előtti hódolat követi, majd pedig a szentáldozás szertartása következik.

A nagyszombat a sírban nyugvó halott Jézus napja. A csend, a nyugalom, a várakozás napja. Szentmise nélküli nap.

Nagyszombaton, a sötétedés beállta után kezdődik a húsvéti vigília szertartása. A tűzszentelés, a húsvéti örömeinek, „a barangok visszatérése Rómából”, a szentírási olvasmányok, a vízszentelés és a keresztségi fogadás megújítása, valamint a feltámadási körmenet teszi teljessé húsvéti örömeinket.

LITURGIA

Ünnepeink és emléknapijaink

Magyar szentek a magyar naptárban

Ipacs Bence

Az általános naptár után fordítsuk tekintetünket a helyi, esetünkben a magyar naptárra. Azt mondtuk, ez a kalendárium az adott ország szentté lett szülötteit, vagy azon a földön szentté lett személyeket gyűjti egybe. Márciusi számunkban öt ilyen magyar, illetve a magyarsághoz kapcsolódó szenttről már szójt ejtettünk az általános naptár kapcsán. Most következzenek a többi magyar szent sora a magyar naptárból!

Az államalapítás kora e tekintetben gazdag időszak volt: Szent István királyunk mellett a szentek között tisztelhetjük feleségét, Boldog Gizella királynét (emléknapija: május 7.), fiát, Szent Imre herceget (november 5.), akit Szent Gellért püspök és vértanú (szeptember 24.) nevelt, illetve aki Szent Mórhoz (október 25.), a Pécsi Egyházmegye későbbi püspökéhez is igen közel állt. Szintén ebben az időben élt a két Zobor-hegyi remete is: Szent Zoerárd-András és Benedek (július 17.). A 11. század még egy szent királyt adott: Szent Lászlót (június 27.).

Az Árpád-házból később is több szent került ki: III. Béla királyunk unokája, Prágai Szent Ágnes szűz (június 8.), majd IV. Béla leányai közül Árpád-házi Szent Margit szűz (január 18.), Árpád-házi Boldog Jolán szerzetesnő (június 15.), illetve Árpád-házi Szent Kinga szűz és szerzetesnő (július 24.). Továbbá egy áldozópap ebből a korból: Esztergomi Boldog Özséb (január 20.).

A 14. és a 19. század közötti időből négy szentünket említhetjük: Szent Hedvig királynőt, Nagy Lajos király leányát (július 18.), valamint Szent Márk, István és Menyhért áldozópapokat, kassai vértanúkat (szeptember 7.).

Századunkban eddig öt új boldog emléknapijával bővült a magyar naptár: Boldog Batthyány-Strattmann László családapa (január 22.), Boldog Meszlényi Zoltán püspök és vértanú (március 4.) Boldog Salkaházi Sára szűz és vértanú (május 11.), Boldog Apor Vilmos püspök és vértanú (május 23.), valamint Boldog Romzsa Tódor püspök és vértanú (október 31.).

A 24 saját ünneppel rendelkező magyar szent mellett sok olyan szentünk is van, akinek emléknapija nem került be a magyar naptárba – a legújabb Szentek élete könyv 41 nevet hoz –, őket egy napon, november 13-án, a magyar szentek és boldogok emléknapiján ünnepeľjük. E sort végigtekintve büszkén mondhatjuk: hazánk valóban szenteket termő föld. Kérjük közbenjárásukat népünkért!

PÉLDAKÉP

Boldog De Veuster Damján József

Déri Péter

Boldog Damján, aki 1840-ben született a belgiumi Tremeloo nevű kis faluban, a leprások apostolaként vált ismertté az egész világon. Sokgyermekes paraszti családjukból többen is a szerzetesi hivatást választották. Egy alkalommal, amikor édesapjával elment meglátogatni Ágost testvérét a Jézus és Mária Szent Szívének Örökimádó Kongregációjába, úgy döntött, hogy ő is ott marad és szerzetes lesz.

Édesapja bele is egyezett és elfogadta fia döntését, de a rend elöljárója csak laikus testvérnek vette fel, mert nem volt meg az életkorának megfelelő iskolai végzettsége. Damján nagyon szeretett volna teológiát tanulni és pap lenni, ezért mindent megtett, hogy behozza lemaradását tanulmányi téren. Ez nagy szorgalmának és kitartásának köszönhetően sikerült is neki.

A Hawaii-szigeteken lévő missziós püspök kérte az Örökimádók Kongregációjának elöljáróit, hogy küldjenek missziós szerzeteseket a szigetvilágra. A rendi vezetők Damján testvérét szerették volna elküldeni, de Ágost betegsége miatt ez nem valósult meg. Ekkor Damján kérte elöljáróit, hogy testvére helyett hadd mehessen ő misszióba. 1863 mindenszentek ünnepén el is indult a négy és fél hónapig tartó, hosszú útra. Megérkezése után hamarosan diakónussá, majd pedig pappá szentelték.

Megvolt benne minden, hogy jó hithirdetővé váljon: mint életerős parasztfiú hozzászókött, hogy megfogja a munka végét, rendíthetetlen és határozott, vidám, derűs lélek, aki mindezek mellett jámbor, állhatatos és mélyen imádságos lelkületű volt. Szentelése után bátran nekilátott a munkának, megtanulta a bennszülöttek nyelvét, és egy évi szolgálat után óriási lelkipásztori sikereket ért el. Megnöött a katolikusok száma, egyre többen keresték társaságát, barátságát. Hamarosan azonban új területre került, ahol először találkozott azzal a nagy csapással, amely a Dél-tenger paradicsomát valószínűleg pokollá változtatta: a leprával.

Sajnos ez a betegség egyre nagyobb mérete-

ket öltött, ezért a kormányzat arra kényszerült, hogy a leprásokat elkülönítse Molokai szigetén. A betegek itt teljesen magukra maradtak, és a halál is tizedelte őket. A túlélők kétségbeesésükben ivásban és erkölcstelen kicsapongásban kerestek bódulatot. A püspök szerette volna megoldani lelkipásztori ellátásukat, ezért egy alkalommal megkérdezte papjait, hogy ki vállalná a leprások szolgálatát. Mivel Damján területéről sokan voltak a leprások szigetén, ezért ő vállalkozott a nehéz feladatra. Jól tudta, hogyha odamegy a szigetre, akkor előbb vagy utóbb ő maga is el fogja kapni a betegséget, és élve már soha többé nem térhet vissza. Mégis úgy érezte, hogy ezt mindenképpen meg tennie híveiert.

Harminchárom éves volt, amikor 1873-ban Molokaira költözött, ahol egyszerre nekilátott a munkának. A betegeknek mindenük akart lenni: apjuk, testvérük, papjuk, orvosuk, szinte egy lett közülük. Nem aggasztotta a fertőzésveszély, úgy bánt a betegekkel, mintha egészségesek lennének. Félelemnélkülisége hamar megnyerte a sziget lakóit, a lepratelep hangulatát és arculatát teljesen átalakította, még hozzá tartósan. Kórházat és árvaházakat épített, a halottakat sok esetben maga temette el. Erről az emberfeletti munkáról hamarosan a nyilvánosság is tudomást szerzett és a munkáját Európából és Amerikából küldött segélyekkel igyekeztek könnyebbé tenni.

1884 decemberében bebizonyosodott, hogy ő is elkapta a leprát. Ennek ellenére továbbra is nagy erőfeszítéssel dolgozott, ami meghozta termését, hiszen lettek követői, akik folytatták munkáját.

Halála után a leprások az alá a fa alá temették el, ahol az első éjszakáját töltötte Molokai szigetére érve. Sírkövére pedig azt írták:

„Ábitatos megemlékezésül a tiszteletreméltó Damján De Veuster atyának, aki a felebaráti szeretet vértanújaként halt meg.”

A katasztrófák margójára Hány figyelmeztetés kell még az emberiségnek?

Egyre többen és egyre szomorúbban figyeljük a sajtó beszámolóit. Szinte minden napra jut egy környezeti katasztrófa, amely százak, ezrek életét teszi tönkre. Nem is kell messzire mennünk, elég, ha csak hazánkra gondolunk. Nemrég árvíz sújtott: 2010. januártól a Sajó áradása többször is vészhelyzetet okozott. Március elején Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a belvíz által elöntött terület 46 ezer hektár volt. Áprilisban ismét nagy árhullám vonult le a Sajón és a Bódván. Május közepétől újabb hatalmas esőzés kezdődött, amelynek következtében Észak-Magyarországon soha nem tapasztalt áradás kezdődött. Minden idők legnagyobb árvizét mérték a Bódván, a Hernádon, a Zagyván, a Tarnán, az Ipolyon és a Sajón. Borsod-Abaúj-Zemplén megye veszélyeztetett területeire a kormány vészhelyzetet rendelt el. Az országos esőzés következtében Baranyában, Fejériben, Komárom-Esztergomban, Hevesben, Veszprémben és Pest megyében is nagy területek álltak víz alatt. A kitelepítettek száma meghaladta a kétezret.

Majd jött a következő csapás: Sehol a világon nem történt még akkora vörösiszap-katasztrófa, mint amikor átszakadt az ajkai timföldgyár tározójának gátja, és a mérgező iszap több falut elöntött – állítják egybehangzóan szakértők. Emiatt bizonytalan mindenféle előrejelzés a várható rövid és hosszú távú környezeti hatásokról is.

A szerencsétlenségek idején azonban példás volt az összefogás: a bajbajutottakkal együtt érző hívek abban segítettek, amiben

tudtak: volt, aki ásványvizet, élelmiszert vitt a helyi karitáshoz, voltak, akik ruhaneműt, bútorokat gyűjtöttek. Büszkék lehetünk egyházmegyénkre, hiszen nálunk indult el a paplangyűjtés is (Külön köszönet a zalalövőieknek és Horváth István Sándor atyának!).

De sajnos kapjuk a további rossz híreket: a média beszámol járványokról, fertőzésekről, földrengésekről, olajszennyezésről. A világ minden táján, minden nap történik valami olyan esemény, amely elgondolkodtatná az emberiséget. Legutóbb a japáni földrengés, szökőár és hidrogénrobbanás rázott meg mindenkit. Egyre súlyosabb az élelmiszerhiány, az áldozatok száma meghaladja már a tízezret.

Úgy gondolom, ilyenkor többekben felmerül a kérdés: miért nem elég az emberiségnek? Minek kell még megtörténnie, hogy felnyíljon a szemünk, hogy változtassunk? Merthogy változnunk, és változtatnunk kell, abban biztos vagyok. Ha a baj idején van összefogás, akkor a mindennapokban miért nem látjuk a jóindulatot, a jószívűséget? Mindannyian a másik embernek akarunk segíteni, jobbá, boldogabbá tenni az életet, akkor miért nem nyújtjuk ki egymás felé a kezünket? Erős hitre van szükség, elkötelezett lelkekre, erős szívekre. Szükség van környezettudatos életvezetésre, egészségkímélő életmódra.

Imádkozzunk a bajbajutott családokért, egyedülállókért! Imádkozzunk azért is, hogy az összefogás által közelebb kerüljenek egymáshoz az emberek!

RÖVID HÍREK

Megtartották a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tavaszi ülését. A kétnapos eseményen részt vett Juliusz Janusz érsek, apostoli nuncius is, aki hamarosan Szlovéniában folytatja a munkát. A döntések közül külön kiemelendő, hogy Magyarország az Európai Unió soros elnökeként a Vatikán koncerttermében hangversenyt szervez annak emlékére, hogy 1235. május 27-én avatták szentté Árpád-házi Erzsébetet. Az ünnepi eseményen, amelyen fellép a Magyar Nemzeti Filharmonikus Zenekar, illetve a Magyar Nemzeti énekkar, részt vesz XVI. Benedek pápa is. A konferencia határozott arról is, hogy támogatja Boldog Meszlényi Zoltán vértanú püspök, valamint Boldog Ceferino országos liturgikus tiszteletét.

Elhunyt Tóth Giulio, a Szent Péter-bazilika kanonokja. Giulio atya 1920. január 3-án született Budapesten, 1949-ben került a római Pápai Magyar Intézetbe. Római magyar lelkészként tanított és dolgozott a Vatikáni Államtitkárságon is, majd a Szent Péter-bazilika kanonokja lett. Március 11-én a bazilika kanonoki kápolnájában búcsúztak tőle paptestvérei, majd a Prima Posta temetőben helyezték örök nyugalomra.

A bécsi Stephansdomot helyezi a középpontba az a kiállítás, amely nemrég nyílt az osztrák fővárosban. A Bécsi Múzeum azért döntött a Stephansdom bemutatása mellett, mert szeretnék, hogy ne csak a templomba járó hívek ismerjék a történetét, hanem mindenki, aki ellátogat a fővárosba. Az UNESCO Világörökség részét képező templomról az érdeklődők megnézhetik a legelső alaprajzokat, terveket is, amelyek még pergamenre íródtak. A tárlat 2011. augusztus végéig látogatható.

A Szentatya, XVI. Benedek pápa dr. Orosz Atanáz atyát, dámóci szerzetest és a Központi Papnevelő Intézet propedeutikus előjáróját a Miskolci Apostoli Exarchátus püspök exarchájává nevezte ki, Panium címzetes püspöki székét adományozva számára, egyben nevezett Exarchátus területét a politikai közigazgatási határoknak megfelelően módosította, amely így most meg-egyezik Borsod-Abaúj-Zemplén megyével és 59 parókiát tartozik hozzá.

Családdal a jövőért – a család az Egyház útja

A család és a két civilizáció

Bodorkós Imre

Közvetlen elődei tanítására utalva II. János Pál pápa nagy lelkesedéssel használja a szeretet civilizációjának kifejezését, amelyet különösképpen is összefüggésbe hoz a családokkal. A család a szeretet civilizációjának központja és szíve. A szeretet civilizációja öröme hív, mert ember születik a világra, s ennek következtében a házastársak szülővé válnak. A szeretet civilizációja a családban élő személyek között és a nemzedékek között is szoros és intenzív kapcsolatokat teremt.

A szeretetről a köznapi szóhasználatban, de az egyházi beszédmódban is sokszor és sokféleképpen szólunk. Néha csak megszóktott, felszínes módon beszélünk a szeretetről, néha azonosítjuk, leszűkítjük jelentését az érzelmekre. Ha a boldogemlékű Szentatya által használt kifejezésnek az igazi értelmé felé is őszinte és bátor lépéseket teszünk, akkor a családban is nagyszerű dolgoknak, eseményeknek és értékeknek lehetünk tanúi és megajándékozottjai.

A szeretet civilizációjának egyik nagyon fontos jellemzője az önajándékozás. Ez történik minden házassági szándék őszinte és felelős kinyilvánításában. Egy idős atya a jegyes beszélgetések kezdetén mindig feltette a kérdést a házasságra készülő fiataloknak: „*Akartok boldogok lenni?*” Mind a menyasszony, mind a vőlegény rögtön igenlően válaszolt. Az idős pap meglepetésszerű viszontválasza erre így hangzott: „*Akkor ne*

köszöttek házasságot. A házasság csak azoknak való, akik a másikat akarják boldoggá tenni. S akkor lesz a kapcsolat boldog, ha ez kölcsönösség is válik.” Valószínűleg kisarkítás volt a párbeszédben, de nagyszerű tanulság is fellelhető ebben a kommunikációban.

A szeretet civilizációja az élet továbbadásának fenséges feladatában is nagyszerűen felragyog. A Teremtő „*munkatársává*” válik a férj és a feleség. Az együtt – Isten rendelése szerint – kimondott, szabadságban, önzetlenségben és az emberi méltóságban kibontakoztatott döntésben a szeretet értéke ragyog fel. Nem kamatoztatják, nem megőrzik a szeretetet, hanem továbbajándékozzák. A továbbajándékozott szeretet, a lelki élet egyik fontos alaptörvénye szerint pedig megsokszorozott szeretetté nemeseedik. A szülők egymás közötti, a szülők és a gyermekek közötti kapcsolatnak ez lesz a szilárd alapja és egyúttal a kiteljesedése is.

A mindennapi problémák, nehézségek, kihívások nem zárhatók ki a megfelelő alappal rendelkező, harmóniára törekvő kapcsolatokból sem. A kapcsolatban megélt, gyakorolt és továbbajándékozott szeretetet teszi Istennek tetszővé, emberileg is értékesé, szorossá, ragaszkodóvá a családi kapcsolatokat és magát a házassági köteléket.

II. János Pál pápa felhívja a figyelmet az ellencivilizáció veszélyére, az ellentánúság romboló hatására is. A kiüresedett házasság,

ság, az eltorzult, deformálódott család rombolja a szeretetet, és elkerülhetetlen következményei lesznek a társadalomban is. E sajnálatos és fájdalmas jelek nagyon szembevetődnek a ma társadalmában is: amikor a férfi és a nő egymás számára tárgygyá válnak, amikor a gyermek (például az önző érdekek megvalósításában) akadály lesz, a család pedig a tagokat megkötő, szabadságtól megfosztó intézménnyé válik. Ezek a szeretetellenes civilizációnak a jelei, pontosabban szólva tünetei.

A szeretet civilizációja azonban öröme hív. Ez az ajándék segít, hogy ne csak megoldandó feladatokat lássunk a házasságban és a családban, hanem egy olyan lehetőséget, amely a szeretet Istenének meghívására adható válásszá formálódhat.

Ima a családi békéért Szent Rita közbenjárását kérve

Szent Rita! Te gyermekkorodban, nagyleánykorodban, házasságodban szüleidnek és környezeteknek mindig napsugara voltál. Ártatlan mosolyod, mint az erény illata őrizte meg a családban az egyetértést és a békét. Szelídségeddel legyőzted indulatos férjedet, nagy türelemmel teljesítetted anyai kötelességedet.

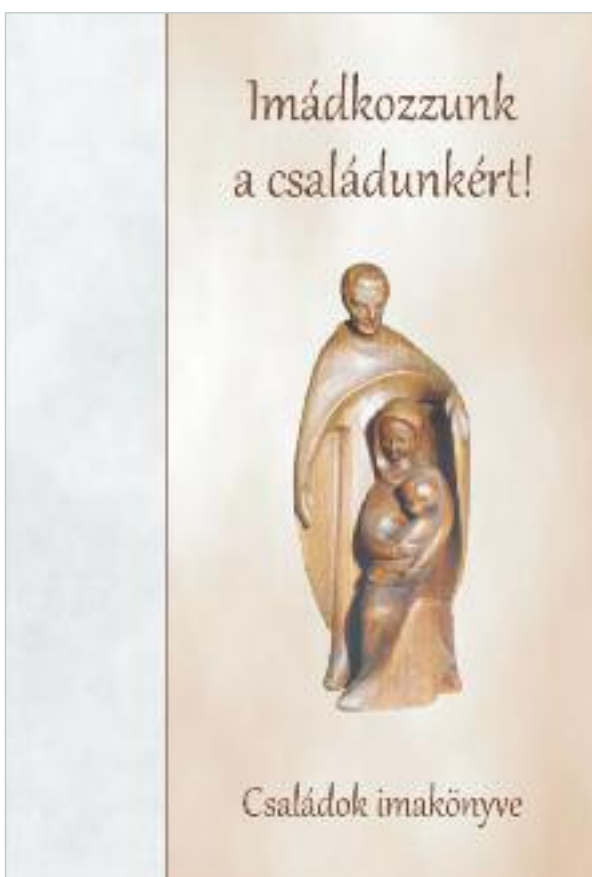
Érdemeid alapján kérd Istent, a béke szerzőjét és a szeretet kedvelőjét, hogy a mi családunkban is örökké égő lánggal égjen a béke és a szeretet tüze.

Adj, Uram, Szent Rita közbenjárására békét napjainkban! Adj családunknak alázatosságot, reménységet és erős hitet! Engedd, hogy a testvéri, a szülői és a hitvesi szeretet kötelei fonjanak egybe mindnyájunkat, egymást tiszta szeretettel szeressük, hogy a béke és szeretet gyermekei legyünk.

Szent Rita, közbenjárásod által tégy méltóvá minket arra, hogy az Úr Jézus egykor bennünket is boldognak nevezzen! Átala és vele legyen az Istennek dicsőség és hatalom. Ámen.

Imádság a családunkért

Úr Jézus Krisztus, aki a családi életet szóval ki nem fejezhető erényeiddel megszentelted, amikor Szűz Máriának és Szent Józsefnek alárendeltje lettél, add, hogy mindketőtök segítségével Szent Családod példája legyen a mi tanítónk, és egykor mi is az örök közösségükbe juthassunk. Aki él és uralkodik mindörökkön-örökké. Ámen.

A család és az Egyház

Dr. Tóth Gábor és Judit

Sokszor felvetődik a kérdés, hogy kinek a feladata gyermekeink nevelése? Egyes szülők hajlamosak az iskolát okolni saját kudarcukért, gyermekük kezelhetetlenségéért. Gyanítható, hogy ez a gyermek nem ismerte meg családjában az alapvető viselkedési normákat és szabadságának korlátait, ezért lehetnek problémái a közösségekben is. Ugyanígy nem lehet csak az Egyháztól, a hitoktatóktól elvárni, hogy belepántálják gyermekeinkbe az alapvető hitismereti dolgokat. A keresztény családnak kell lennie tehát annak az elsődleges közösségnek, amelynek feladata, hogy a felnövekvő nemzedéknek hirdesse az Evangéliumot, és a kibontakozó személyt a neveléssel és a katekézissel elvezesse a teljes emberi és keresztény érettségre. Igen felelősségteljes feladat tehát a gyermekek vállalása, nevelése, amiről egykor majd számot kell adnunk.

Korunk társadalmát szemlélve megállapíthatjuk, hogy vannak családok, akik hűségesek tudtak maradni azokhoz az értékekhez, amik ennek az intézménynek az alapját alkotják. Némelyek azonban elbizonytalanodtak kötelező feladataikkal szemben, esetleg nem irányítják tudatosan családi életüket, vagy éppen igazságtalan körülmények hatására nem tudják alapvető jogaikat megvédeni. Ilyen lehet például a munkahely elvesztése következtében kialakult tartós létbizonytalanság. Az Egyház ennek a hármas feladatnak, kihívásnak kell,

hogy megfeleljen. Erősítenie kell a működő családokat, bátorítani és tanítani a még nem teljesen elköteleződötteket, valamint oltalmazni azokat, akik kiszolgáltatottá váltak.

Napjainkban a családra nagyon sok torzító és megsemmisítő erő támad. Közülük is a legszervezettebb és legveszedelmesebb talán a gender ideológia. Az Egyház tudja, hogy a társadalom, valamint saját épsége és jövője is szorosan összefügg a család állapotával, ezért fontos feladata, hogy hirdesse és tanítsa tervét a házasságról és a családról, valamint védelmezze e terv eredeti gazdagságát. Ha feladatát hatékonyan végzi, akkor hozzájárul a társadalom és Isten népének megújulásához is. VI. Pál pápa a *Humanae Vitae* című pápai enciklikája és II. János Pál pápa *Familiaris Consortio* apostoli buzdítása nagyon egyértelmű, világos útmutatásokkal segíti még ma is a családokat és az Egyházat. A családpassztoráció tehát nem rétegpasztoráció, nem egy szűk szegmens igénye, hanem az egész Egyház és társadalom jövője függ ettől.

Egyházunk évezredes, letisztult tanítása hosszú vezérfonalként fut végig életünkön. Családjaink, családcsoportjaink, egyházközösségünk, ezekre a fonalakra tud rákapcsolódni. Olyan ez, mint egy 2000 éve folyamatosan készülő színpompás szőnyeg. Minden kor a maga gazdagságát, mintázatait, motívumait tudja díszítésként hozzáadni. Az Egyház pedig szentségei, szentelményei által megvédi, felvértezi a hozzá

Egyházmegyei Családi Majális
2010-ben, Körömden

hűek táborát, tovább erősítve a köteléket. Teljes életutunkon végigkísér szentségeivel: keresztség, bérmlás, papi vagy családi hivatás, betegek szentsége.

Az előbbi hasonlatból is kitűnik, hogy nem jöhet létre szőnyeg csak hosszanti, vagy csak keresztirányba futó szálakból. Rendezettség nélkül csupán kusza gomolyag képződhet. A hosszanti szálak hiánya a szőnyeg felfesléséhez vezet. Közös érdekünk tehát, hogy a családok ügye iránt érzékeny papjaink legyenek, akik családjaikat erős csomókkal erősítik hozzá a biztonságot adó vezérfonalokhoz.

Egyházmegyei zarándoklat Mátraverebély-Szentkútra

Dr. Veres András megyéspüspök idén is zarándoklatra hívja a Szombathelyi Egyházmegye papjait és a híveket, ezúttal április 30-án, Mátraverebély-Szentkútra. A zarándoklatra az egyházmegye plébániái autóbuszokat indítanak, érdeklődni bármelyik plébánián lehet. A résztvevők akár autóbusszal, akár személyautóval érkeznek, zarándokcsomagot igényelhetnek 500 Ft-os áron, amit az indulás előtt saját plébániájukon vehetnek át.

A zarándoklat programja:

- 11.00 órakor püspöki szentmise a templom melletti szabadtéri oltárnál
- 12.30 órától lehetőség ebédre és szabad program
- 13.30 órakor szentségimádás a szabadtéri oltárnál
- 14.30 órakor Mária-köszöntés a szabadtéri oltárnál

Mátraverebély-Szentkútra a hagyomány szerint Szent László király korától érkeznek zarándokok. Az első gyógyulás a 11-12. században történt, amikor a Szűzanya – karján a Kisjézussal – megjelent egy néma pásztorfiúnak, akinek azt parancsolta, igyon a szentkút vizéből. A forrásvíz visszaadta a gyermek beszélőképességét. 1210 körül a zarándokok sokasága miatt a Vereb család templomot épített Verebélyen, amelynek 1258-ban már búcsúkiáltása volt. A kegyoltár és a szószék a 18. századból való, a kegyoszobor a 18-19. századi alkotás. Az 1920-30-as években épült ki a kegyhely, a szabadtéri oltár, és az ott található kegykút környéke. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2006. március 7-9-ig tartott ülésén a mátraverebély-szentkúti kegytemplomot nemzeti szentéllé nyilvánította, így a zarándokhely a magyarországi Mária-tisztelet egyik központja lett.

A kegytemplomot
1758-1763 között építtette Almásy János,
hálaadásként rendkívüli gyógyulásáért

RÖVID HÍREK

A jánosházi plébánia karitászcsoportja több éves hagyományát folytatva az idei nagyböjtben is megjelenik a jánosházi piacon és a helyi közintézményekben különféle általuk készített kézműves termékekkel. A bevételeket mint adományokat a rászorulóknak megsegítésére fordítják. Ezzel egyrészt hozzájárulnak a családok ünnepi készületéhez, a lakások díszítéséhez, emellett pedig jótékonykodhatnak mind az eladók, mind a vásárlók.

Harangozó Vilmos kőszegi esperesplébános nemrég többedmagával Afrikában, Tanzániában töltött három hetet, ahol egy már évek óta folyó iskolaépítésbe kapcsolódott be. A Batthyány Családközösség március 4-i közösségi összejövetelén arra kérték Vilmos atyát, hogy ossza meg velük afrikai élményeit. A tartalmas beszámolóra a fényképeken túl sok érdekes helyi tárggyal is készült az előadó. Vilmos atya örömmel osztotta meg távoli tapasztalatait a hallgatósággal.

Celldömök-Alsóság evangélikus temploma adott otthont március 4-én, a Nők Ökumenikus Világnapján a város keresztény asszonyainak, hogy a közös imádság erejével segítsék, támogassák a chilei népet küzdelmeik, nehézségeik közepette is hitük megtartásában, erősödésében. Az imaest alkalmával az evangélikus, a református és a katolikus hívek megtöltötték a templomot.

A Brenner János Kollégiumért Alapítvány szervezésében, a nevezett kollégium növendékeinek közreműködésével március 6-án jótékonyági délutánt tartottak az intézményben lakó diákok szüleinek. A műsort a Művészeti Szakközépiskolába járó fiatalok tették színessé a különféle zenei darabokkal, de az előadások között helyet kaptak versek, novellák és balladák is. Zárásként pedig Kovács Sándor tanár úr vezetésével moldvai felelgetőst adtak elő a diákok. A jótékonyági délutánt az OTP Bank is támogatta.

Dr. Veres András megyéspüspök március 6-án ünnepi szentmisét mutatott be Gerskaráton, és megáldotta a település felújított templomát, valamint a plébániaépületet. Az ünnepségen V. Németh Zsolt, a térség országgyűlési képviselője mondott avató beszédet. A templommegáldáson a zord idő ellenére is szép számban voltak jelen a lelkes hívek.

Hittanverseny a Szombathelyi Esperesi Kerületben

Salamon Viktória / Martinus

Az idei hittanverseny kerületi fordulóját Szombathelyen, a Brenner János Általános Iskola Hollán Ernő utcai épületében rendezték meg március 12-én. A szombathelyi plébániákról és a Brenner János iskolából mintegy ötven hittanos vett részt a kerületi versenyen. A bibliai, liturgiai és parancsolatokkal kapcsolatos kérdések a Család évével kapcsolatosan kerültek a hittanverseny anyagába. A hittanosok osztályról osztályra járva, jó hangulatban oldották meg az akadályverseny feladatait. Az 5-6. osztályosok csapatversenyét az oladi plébánia hittanosai nyerték. A 7-8. osztályosok közül az első a Szent Márton Plébánia csapata lett. Az egyházmegyei döntőbe jutott még a Brenner János Általános Iskola és a Székesegyházi Főplébánia csapata is.

Szentségimádás Pákán

Gyöngyös Balázs / Martinus

A pákai egyházközség március 5-én tartotta tavaszi szentségimádási napját. Dél előtt a Lenti Esperesi Kerület papjai koncelebrációs szentmisét mutattak be, amelyen Tóth András novai plébános tanította a megjelenteket az Oltáriszentség tiszteletére. Hangsúlyozta az Úrnapját, mint az Oltáriszentség külön ünnepét, valamint emlékeztetett a nagycsütörtökön alapított két szentségre, az Eucharisziára és a papságra. A prédikációban feltette a kérdést, hogy miért hagyta ránk Jézus Krisztus önmagát? Válaszként pedig a mindig velünk való létet emelte ki, rámutatva arra, hogy szükségünk van a lelki eledelre, erre a jelenlétre. Kiemelte, hogy mindig bátran járulhatunk Jézus elé örömmel és bánattal egyaránt.

Elindult a stációs templomjárás

Bódisz Mária / Martinus

Immáron ötödik esztendeje zarándokolnak nagybőjt idején a szombathelyi hívek templomról templomra, hogy lélekben méltón felkészülve érkezzenek el húsvét szent ünnepéhez. A stációs templomjárás ősi hagyományát az egyházmegye főpásztora Rómából hozta magával, s a szerda és péntek reggeli szentmisék 2007 óta minden esztendőben tömegeket vonzanak. Az idén első alkalommal, március 9-én az oladi Battyány-templomban gyűltek össze a zarándokok, hogy az évezredek átfonó tradíciót ismét felelevenítve és követve, bűnbánatban elmélyülve induljanak el a lelki megtisztulás ösvényén. „Térjete meg! Teljes szívűtekből hozzám térjete meg! Bőjtöljete meg, hangos szóval sírassátok bűneiteket!” – idézte dr. Veres András az igeliturgia mondatait.

Pál Ferenc előadása a KÉSZ szervezésében

Ács Eszter Mária, Molnár András / Martinus

Pál Ferenc történész, levéltáros, a Szombathelyi Egyházmegyei Levéltár munkatársa tartott előadást *Klerikálisok a politika színpadán – katolikus politika, katolikus társadalom Vas vármegyében 1867–1914 között* címmel. A KÉSZ által szervezett előadásnak ezúttal a Premontrei Gimnázium adott otthont március 10-én, amelyen a Brenner János Kollégium egyetemistái is egész éven át szorgalmasan részt vesznek. Pál Ferenc előadása színesen, sok adatot szolgáltatva tárta elénk, milyen módon jelentek meg a klerikálisok a politika színpadán, és mindez hogyan zajlott és változott. Az előadás címében rejlő évszámok keretet nyújtottak a téma részletes kifejtéséhez. Az előadó az egyházi politika terminológiai alakulását három nagyobb időszakra felosztva mutatta be.

Megemlékezés március 15-éről a sárvári Szent László iskolában

Dr. Szalaiiné Horváth Judit / Martinus

Egyik legszebb nemzeti ünnepünkre, az 1848–49-es forradalom és szabadságharcra emlékeztek az ország minden pontján az elmúlt hónapban. A sárvári katolikus iskola kosztümös, lelkesítő színdarabbal tette még emlékezetesebbé e napot. Az ötödik osztályosok előadásában megelevenedett a forradalom kitörésének buzdító pillanata, a pesti utca forrongó, elragadtatott tüntetése, a márciusi ifjak tevékenységei, a 12 pont nyomdai munkálatai, a Nemzeti dal lelkes skandálása, a nemzet színeiről hozott törvény kihirdetése. A tanulók áhítattal szavalták a Himnusz sorait. A könnyű- és komolyzenei dalbetétek, táncjelenetek pedig lelkesítővé, kicsik és nagyok számára egyaránt élvezhetővé tették az előadást, a jelmezek pedig segítettek felidézni a korszak hangulatát.

Sajtótájékoztató a Püspöki Palotában

Martinus

A Szombathelyi Egyházmegye támogatást nyert az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Infrastruktúra Operatív Programja keretében a pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztéséhez. Ehhez kapcsolódóan március 4-én dr. Veres András megyéspüspök, a Szombathelyi Egyházmegye projektben érintett katolikus iskoláinak vezetői, a projekt lebonyolításáért felelős munkatársak, valamint a média képviselőinek jelenléte mellett sajtótájékoztatóra került sor a Püspöki Palotában. A nyertes pályázat címe: Informatikai infrastruktúra fejlesztése a Szombathelyi Egyház-

megye iskoláiban. A projekt célja az iskolarendszerű oktatási informatika fejlesztése, ún. „intelligens iskola” létrehozása, amely elsősorban az informatikai infrastruktúra fejlesztésére koncentrál. A pályázat további célkitűzése a közoktatási intézmények számítógép állományának korszerűsítése, a tantermek 40 százalékának ellátása internet hozzáféréssel rendelkező interaktív prezentációs eszközökkel, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók – különösen a gyengénlátók, hallássérültek, mozgássérültek, tanulási nehézséggel küzdők – integrált oktatását segítő, speciális eszközök biztosítása. A projektben az alábbi oktatási intézmények érintettek: Brenner János Nevelési Központ, Szent Benedek Katolikus Általános Iskola, Szent Imre Általános Iskola, Szent László Általános Iskola.

Határtalan szeretet

Fekete Szabolcs Benedek

A keresztény embert határozottság kell, hogy jellemezze. Jézus Krisztus a Hegyi beszédben kéri tőlünk: „*A ti beszédeitek legyen igen, igen, nem, nem, ami ezekenél több, az a gonosztól van!*” (Mt 5, 37). A határozott keresztények számára tehát az igen igen, a nem nem. A határozott keresztényeknek van határozott meggyőződésük, konkrét elképzelésük, tiszta látásuk hitben és erkölcsben, és eszerint is élnek. Természetesen nemcsak otthon vagy csupán a templomi közösségben, hanem ha kell, áldozatok árán kint, a világban is.

Csak hogy a határozott kereszténynek – ahogy a szóban, magában is benne van –, határai is vannak. Amikor azt mondja valaki: eddig, és nem tovább! Ennyit még el tudok viselni, ezt még elbírná a hitem, erre még képes vagyok, ezt valahogy még megpróbálom, de csak eddig, és nem tovább!

Ismerjük Illés próféta esetét. Jakab apostol levelében azt írja róla (vö. Jak 5,17), hogy ő is hozzánk hasonló ember. Mennyire igaz ez a határozottságra is. Mikor menekül Izebell királyné haragja elől, egyszercsak azt mondja a hegytetőn: „*Elég Uram, hadd haljak meg!*” (1Kir 19,4) Ő ott és akkor ért el ehhez a bizonyos határhoz.

Tamás apostol is nagyon határozottan jelentette ki: „*Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, én ugyan nem hiszem!*” (Jn 20,25) Pedig éveken keresztül élt Jézus közelében, mindent hallott és látott, mégis számára a határ, hitének a határa eddig ért, és nem tovább.

Az Apostolok Cselekedeteiben olvassuk, hogy egy bizonyos Ananiás nevű férfi feleségével, Szafirával mindent eladott, hogy annak értékét felajánlják a közösségnek, de meglátva a rengeteg pénzt, egy részt visszatartották. Az már túlesett adakozásuk határán.

Még sokáig sorolhatnám a példákat, de ennyi is elég ahhoz, hogy belássuk: mi sem vagyunk különbek a prófétáknál, az apostoloknál és az őskeresztényeknél. Nekünk is

vannak határaink, kinek szűkebb, kinek tágabb.

A nagybőjt során hagyjuk megszólalni lelkiismeretünk hangját: hányszor vonakodtam kereszténységem határait kitolni, szélesebbé varázsolni. Jézus Krisztus keresztfán kitárt keze figyelmeztet bennünket a határaink kiszélesítésére. A feszületre tekintve jusson eszünkbe az ő határtalan alázatossága, határtalan jósága, határtalan szeretete. Gondolkozunk el azon, hogy lehetne kereszténységünk határait növelni! Mindeközben találkozni fogunk azokkal is, akik a határszélesítést nem

nézik jó szemmel, akik ostobának tartanak bennünket, akik határtalanságunk miatt meglópnak, megrágalmaznak, megcsalnak, kihasználnak, üldöznek. De Jézus pont azt ígerte, hogy ez a sors vár ránk határtalanságunkért cserébe. Épp ez lehet a pontos mércénk abban, hogy hol tartunk Krisztus követésében. Bizony, nagyon nehéz az út, és mivel életünk végéig tart, nagyon hosszú is, de hiszek abban, hogy sok hasonló lelkületű keresztény él olvasóink körében, akik határozottságuk mellett tudnak határtalanok is lenni.

Lehet, hogy egy kicsit furcsának tűnik, hogy a tékozlás, a pazarlás szavak elé ebben a cikkben oda merem tenni a következő jelzőt: szent. Mégis megteszem. Mert aki írásra

készítet, aki az efféle tékozlásnak is forrása, az maga Isten. Nekünk az Isten tékozló Atyánk. Aki virágra és gyomra egyaránt hullat esőt. Napja rásüt az orgonára és a tövisbokorra is. Életet ad a szentjánosbogárnak és a szúnyognak is. Fölkelti napját jókra és gonoszokra egyaránt. Sőt olyannyira tékozló volt, hogy a számára legdrágábbat, Fiát is ránk pazarolta. Ezért szabad nekünk is szent tékozlással pazarolni szeretetünket.

Döbbenjünk már végre rá, hogy ha ezen a világon valami igazán nagy dolog történt, az mindig szent pazarlásból, szent tékozlásból, vagyis a határtalan szeretetből fakadt!

Voltak olyanok, akik képesek voltak magukba baktériumokat fecskendezni, csak hogy kipróbáljanak egy-egy új gyógyszert. Micsoda örütség, micsoda megmagyarázhatatlan... micsoda szent tékozlás.

A szent tékozlás nagy példaképe, Assisi Szent Ferenc, aki nem csak a vagyonát osztogatta szét, hanem mindenét, amije volt, egész életét. Poverello, így nevezte magát, Isten szegénykéje. Szent tékozlással mindent odaadott, hogy megmentse az elsekélyesedő középkori Egyházat.

Vagy gondoljunk például Albert Schweitzerre! Mennyire érthetetlenül szemlélték kortársai. Ő, a világhírű orgonaművész meglelt felnőttként beiratkozni az orvosi egyetemre, aztán elmegy a feketék közé, hogy élete végéig őket gyógyítsa. Micsoda örült pazarlás?!

Eltékozlott, semmiért odadobott életek?! Egyáltalán nem! Egyházunk ma is abból él, hogy vannak, akik a maguk módján szent tékozlással tudnak adni, és akik határtalan szeretettel tudnak szeretni. Minden ésszerű magyarázat, emberi okoskodás és bölcsesség ellenére néha hagynunk kell, hogy átszakadjanak szívünk határai. Néha félre kell tennünk a mérlegelést, mert nem ad az eléggé, aki csak a feleslegéből ad. Nem szeret az eléggé, aki nem határtalanul szeret.

Martinus zárandoklat Szlovénia kegyhelyeire

A Martinus Kiadó zárandoklatot hirdet **2011. július 19. és 22.** között Szlovénia kegyhelyeire és híres templomaiba. A zárandoklatot a Via Korzó Tours Kft. (engedélyszám: U-000459) szervezi, időtartama 4 nap, 3 éjszaka. Elhelyezést Laško-ban (1 éjszaka) és Bled-ben (2 éjszaka) biztosítunk félpanziós ellátással (reggeli, vacsora). Az utazás légkondicionált autóbusszal történik. A múzeumi belépőket és az utasbiztosítást a részvételi díj tartalmazza. Az út lelki vezetője Aigner Géza és Ipacs Bence atya lesz. Részvételi díj: 65.000 Ft (az összeget két részletben lehet befizetni). A teljes összeg befizetésének határideje: **2011. május 8.**

Jelentkezni és érdeklődni az alábbi elérhetőségeken lehet:

- személyesen a Via Korzó utazási irodában lehet (Gyöngyösparti sétány 4.) hétfőtől csütörtökig reggel 8 és 16 óra között, pénteken reggel 8 és 14 óra között.

További elérhetőségek:

- telefon: 94/319-825 (Via Korsó Tours Kft.) vagy 94/513-191 (Martinus Kiadó)
- email: viakorzo@enternet.hu

A busz Szombathelyről, a Székesegyház előtti térről indul. Ezen kívül fel szállási lehetőséget Zalaegerszegen biztosítunk még a résztvevőknek.

SZENT MÁRTON PÜSPÖK ÉLETE

Mártonnak megjelenik Krisztus

Egyházmegyénk szülöttének és védőszentjének életrajzát Sulpicius Severus (363 k. – 420 k.) írta meg „*Vita Martini*” (Szent Márton élete) címen. Rovatunkban ebből közlünk részleteket.

A következő éjszaka Márton – miközben mélyen aludt – meglátta Krisztust ugyanazon fél köpenybe öltözve, amellyel a koldust betakarta. Arra kérték, hogy figyelmen nézze meg az Urat, és ismerje fel az általa adott ruhadarabot. Majd hallotta, hogy Jézus a körülötte álló angyalok sokaságához fennhangon így szólt: „*Márton takart be ezzel a ruhával, pedig még katekumen.*” Valóban, az Úr megemlékezett saját mondásáról, amelyet egykor mondott: „*Amit egynek a legkisebbek közül tettetek, nekem tettétek.*” Ezzel megvallotta, hogy Márton a szegényben őt magát öltöztette fel, s az ilyen nagy jócselekedet bizonyosságául ugyanabban a ruhában méltóztatott megjeleni, amit a szegény kapott.

E szent ember a látomása után sem vágyódott hiú emberi dicsőségre, hanem tettében Isten jóságát ismerte fel, és midőn tizennyolc éves lett, megmerítkezett a keresztség vizében. A katonaságot azonban nem hagyta el rögtön, mert engedett tribunusa kérésének, akinek jó barátja és lakótársa volt, s aki megígérte Mártonnak, hogy tribunusi ideje lejártával ő is lemond a világról. Márton e reményben bár csak névleg, még majdnem két évig katonáskodott megkeresztelkedése után.

Szent Márton álma (freskó)
J. Winterhalder, 1800
szombathelyi Székesegyház (1945-ben elpusztult)

MÚLT-IDŐ

Rejtett kincsek a szombathelyi századfordulós katolikus sajtó lapjairól

Pál Ferenc

A 19-20. század fordulója a nők egyenjogúsági harcának ideje. A harcos szüfrassetek amazonként küzdöttek szavazati jogukért, a férfiakkal való azonos jogi és társadalmi szerepekért. Ekkoriban a Szombathelyi Egyházmegyében a katolikus nők is aktívabb társadalmi szerepet igyekeztek felvállalni. Folytatva februári számunkban elindított kezdeményezésünket, e hónapban éppen hölgyekkel foglalkozó írásokat sikerült összegyűjteni a Szombathelyi Újság 100 évvel ezelőtti februári számaiból.

1911. február 19-én A Szent Erzsébet Egyesület közgyűlése cím alatt egy nagyon hasznos és fontos katolikus szervezetet ismerhetünk meg a lap jóvoltából. A Szent Erzsébet Egyesület keretén belül jómódú, előkelő hölgyek szociális érzésből és keresztényi szeretettől indítatva Szent Erzsébet szellemében segítettek és támogatták az elesetteket. A kezdeményezés egyébként Puteáni Vilma bárónőtől indult, aki társaival angolul kívánt tanulni, ezért velük közösen egyfajta tanulócsoporthoz hozott létre. Itt született meg az egyesület megalapításának gondolata. A tényleges megalakulásra 1898-ban került sor, célként pedig „*a szükségletet szenvedő elhagyott családok, valamint a magányosan álló szegények*” segítségét fogalmazták meg. Közgyűlési beszámolójukból kiderült, hogy akkori elnökük, Ambrózy Terézia és püspöki tanácsadójuk, igazgatójuk, Boda János vezetésével rendkívül modern módon sikerült enyhíteniük Szombathely szociális problémáin. 1910-ben 5 családot segítettek havi utalvány formájában, valamint 3 szegényt havi lakásbérrel segítettek ki. 308 élelmiszerutalványt, 6 öl tűzifát, 300 méter szövetet, 45 pár cipőt osztottak ki. Az egyesület az arra rászorulókat nemcsak anyagiilag, de lelkiileg is támogatta: évente kétszer Szent Erzsébet, valamint Jézus Szentséges Szívének ünnepén ezek az előkelő hölgyek találkoztak a szegényekkel, s közösen járultak szentmiséhez, valamint szentáldozáshoz. Ezen alkalmakat arra is felhasználták, hogy húst, illetve kalácsot osszanak ki.

Szintén hölgyekkel foglalkozik az 1911. február 26-án megjelent írás, amely a katolikus leányotthonról adott hírt. A leányotthon a püspöki iskolában volt, ahol a fiatal katolikus lányok vasárnap délutánoként gyűltek össze a Katolikus Leányvédő Egye-

sület – amely egyébként annak idején a Szent Erzsébet Egyesület tagjaiból vált ki – égisze alatt. Idősebb hölgyek, patronázsok felügyelték a lányokat, játszottak, tanultak velük, illetve gondoskodtak lelki nevelésükről is. Mária kongregációt alapítottak számukra, s a Mária kongregáció keretén belül gyakorta – mint ahogy az általunk fellelt cikk is tárgyalja – műsoros délutánokat szerveztek, amelynek bevételét egy Mária-szoborra kívánták fordítani.

Slachta Margit (1884–1974),
az első magyar női országgyűlési képviselő

Szintén 1911. február 26-án adta hírül az egyházmegyei újság a Kaiser Ágnes irgalmas nővér haláláról szóló hírt. A nővér 1848 óta Pinkafőn (ma Ausztria) volt főnöknő, s osztrák származása ellenére elsőként éppen a szabadságharc során megsebesült magyar honvédek ápolásával hívta fel magára a figyelmet. Hatalmas népszerűségnek örvendett az emberek körében. Olyannyira, hogy a falu lakossága többször is fáklyás menettel ünnepelte őt. De nemcsak a polgárok ismerték el munkásságát, hanem az uralkodó is. 1904-ben Ferenc József Kaiser Ágnes Erzsébet-renddel tüntette ki.

A 19. század végén a hölgy társadalom új feladatokat, új utakat keresett azzal a céllal, hogy magukat minél hasznosabbá tegyék a társadalom számára. E mozgalmak jelentőségét lebecsülni nem szabad, hiszen olyan nagy formátumú személyiségek nőttek ki belőle, mint Farkas Edit, a Szociális Missziótársulat megalapítója vagy Slachta Margit, aki a politika színpadára is kilépett, s első magyar női országgyűlési képviselőként képviselte a keresztény szociális igazságot.

Kincs és nyűg: a testvér

Pécsi Teodóra

A harmonikus testvérkapcsolat gyermekkorban alapozódik meg. Minden szülő azt szeretné, hogy a gyermekei jó viszonyban legyenek egymással: kiskorukban tudjanak együtt játszani, később pedig segítsék egymást. Vannak testvérek, akik nagyon szeretik egymást, más családokban pedig az egész életen át tartó rivalizálás jellemző.

Vajon mennyiben múlik a szülőkön, hogy gyermekeik hogyan viszonyulnak egymáshoz? Ha például állandóan rosszat mondanak rokonaikról, ellenségeskednek, irigykednek mások sikerére, gyerekeiktől sem várhatnak mást.

Ha a gyerek azt látja, hogy fontos a nyílt kommunikáció, az együttműködés, a másik tisztelete, valószínűleg ezt a mintát fogja követni saját kapcsolataiban is. Ahogy szüleink örülnek a testvéreikkel való találkozásnak, és ahogyan mi örülünk az unokatestvéreinknek, remélem, úgy fognak örülni a mi gyermekeink is, ha a rokonaikkal találkoznak.

A jó testvéri kapcsolat alapja a bizalom, az őszinteség és az összetartás, de ezek Isten segítségével nélkül nehezen valósíthatók meg. Egy jó testvér lehet akár a barátod is, ha meg tudod vele beszélni a gondjaidat.

A testvérkapcsolatokról a Szentírásban bőven olvashatunk. Első mindjárt Káin és Ábel története, amely a testvérféltékenység tipikus esete. A testvérféltékenységet táplálja, ha valamelyik gyereknek előjoga van, de szerintem az egyenlő bánásmód sem helyes. Minden gyereket az életkora, sajátos személyisége szerint kell kezelni. A nagyobbak legyenek több jogra, ugyanakkor több felelőssége is.

A másik ismert történet: Jákob fiainak viselkedése testvérükkel, Józseffel. Ez a történet arra is tanít, hogy a testvéreinkkel szemben különösen legyünk készek a megbocsátásra.

A testvérünk, az életünk része, hiszen együtt nővünk fel. A közös múlt, a közös emlékek összekötnek minket. Bár lehetnek viták és félreértések, a hittel élt szeretet erőt ad a kapcsolat helyreállítására. Ha a feladataink, munkánk miatt térben el is távolodunk egymástól, a testvéri összetartozás, lelki kötődés a jó testvérek között soha nem szűnik meg.

A testvéri szeretetről Miért kell szeretnünk a testvérünket?

Mert a testvérünk. Mindenki érez egy „*alapszeretetet*” a testvére iránt, és ez csak növekszik a jó testvéreknél. Azoknál, akik rosszban vannak, olykor csak ez az „*alapszeretet*” marad meg. (Eszter)

Mert a testvérünk is a családjunk része, felelősséggel tartozunk érte. Ha idősebb nálunk, sokat tanulhatunk tőle, megbízhatunk benne. Ha fiatalabb, nekünk kell őt segítenünk, tanítanunk. (Andrea)

Mert egy családba tartozunk. Még ha esetleg csak féltestvérek vagyunk, akkor is egymás mellett éljük napjainkat. Ha majd a szüleink nem lesznek, mi sem maradunk egyedül a nagyvilágban, lesz valaki, akihez bármikor fordulhatunk. (Alexandra)

A testvér a szülők mellett a legközelebbi rokon. A szülők hiányában pedig a testvérek egymásra támaszkodhatnak. A mindennapi életben jobban ismerik egymást, ezért bármi bajuk, gondjuk van, nyugodtan, bizalommal fordulhatnak egymáshoz. (Anna)

A testvér az testvér. A testvér egy családtag. A családtagoknak szeretniük és segíteniük kell egymást mindenkor, mindenben. A hibák ellenére is, akár jó vagy rossz ember a testvér. Senki sem lehet tökéletes. A kölcsönös segítségnyújtás is fontos. (Attila)

A testvérünk a családtagunk. Meg kell becsülnünk és vigyáznunk kell rá, ki kell állnunk mellette, mert előfordulhat, hogy majd ő lesz az, akihez fordulhatunk, aki segíteni tud. Ha „*megutáltatjuk*” magunkat vele, egyedül maradunk. (Nóra)

A testvérünket nem kell szeretnünk, mégis szeretjük. Ez alapvető, még ha az illető sok hibát is követett el, vagy vétett ellenünk. A szeretet, a szüleink, közös életünk köt össze minket. Nem lehet nem szeretni őt. A világon a legalapvetőbb dolgok egyike a testvérünk iránt érzett szeretetünk, ragaszkodásunk. (Lilla)

Fényes Adolf: Testvérek

Testvérünk, ahogyan mi is, a család részét képezi. Ha nem szeretjük őt, a családi egyensúly felbomlik, és így mindenki mindenkivel veszekedni fog. Ha már családosak leszünk, testvérünktől kaphatunk segítséget, és neki is szüksége lesz ránk. (Eszter)

Mert ugyanonnan jöttünk, ugyanazoktól származunk, és akik szerencsések, azoknak a múltjuk és a gyermekkoruk is közös a testvérükével. Ez összetartó erő, és általa testvéreinket nem „*kell*” szeretni – a szeretet automatikus. (Szilvia)

FEJTÖRŐ – Egészítsd ki!

1. A kánai menyegzőn ..... kőkorsóban volt a víz.
2. A borra változott vizet először a ..... kóstolta meg.
3. Jézus azért tett csodákat, mert szerette .....
4. Jézus ..... apostolt választott tanítványai közül.
5. Az apostolok között ..... testvérpár volt.
6. A bűn rossz dolog, mert.....
7. A keresztények számára a ..... az Úr napja.
8. A vasárnapot úgy tartjuk meg, hogy ..... pihenünk és a családjunkkal együtt vagyunk.
9. A nagyböjt ..... nap, a húsvéti szentidő pedig ..... nap.

Megoldások: 1-6; 2-násznagy; 3-az embereket; 4-12; 5-3; 6-azt jelenti, hogy nem törődünk Isten szeretetével; 7-vasárnap; 8-szenmisére megyünk; 9-40 és 50

Via Sancti Martini

Szalai Áthila

A Szent Márton szülővárosát és végső nyughelyét összekötő zarándokút Szombathely és a szlovéniai Mártonhely közti 125 km hosszú szakaszát 2006 őszén avatták fel. Az út ezen része a történelmi Szombathelyi Egyházmegye területén halad át, több helyet is érintve, amely őrzi a szent emlékét. Cikksorozatunkban az út bejárása során szerzett élményeinket szeretnénk megosztani az olvasókkal, remélve, hogy nyomunkban mások is útra kelnek.

A Szombathely és Ják közötti 14 km-t a domonkos templomnál kezdtük. Az akkori plébános, Aigner Géza atya, a Szent

Márton tisztelet lelkes elkötelezettje kalauzolt bennünket. A Szent Márton-kápolna a hagyomány szerint a szent szülőháza fölé épült, és a lépcsőn elhelyezett jelképes lábnyom emlékeztet arra, hogy járt itt. Ami bizonyos, hogy a területen a IV. században ókeresztény temető volt, amelynek egyik sírkápolnájában helyezték el Szent Quirinus vértanú testét. A kápolna maradványai szolgálhattak a középkor elején ezen a területen kialakuló Szent Márton kultusz alapjául. A középkorban itt állt a város plébániatemploma. A török kor pusztításai után domonkos szerzetesek építették újjá, a költségeket Batthyány Erzsébet grófnő fedezte. Ekkor nyerte el barokk formáját, de több román és gótikus részlet is rejtőzik benne. Az egykori kolostorban kialakított látogatóközpontban kiállítás látható római kori emlékekből, vala-

mint a szent ünnepéhez kapcsolódó népszokásokat és a tiszteletére emelt magyar templomok oltárképeit bemutató fotókból. Az udvaron mozaikkockákból kirakva látható a Római Birodalom térképe, rajta bejelölve a szent útjai. A templom előtti téren találjuk a Szent Márton-kutat, fölötte pedig Rumi-Rajki István bronzszobrát, amely Szent Mártont ábrázolja, ahogy megkereszteli az édesanyját. A várost átszelve érintettük a Székesegyházat. Szent Márton kápolnájának oltárképét Maulbertsch festette. Előtte látható a szent ereklyéjét őrző herma, Tours püspökének ajándéka. A Martineum kerítésén tűnt fel az első sárga jelzés, amelyet követve elértük a Szent Márton erdőt. A város közelségét sajnos jelezte a tájat csúfító rengeteg szemét. Később azonban már kellemes környezetben, erdőben, réteken haladva értünk Jákra.

Atyádat és anyádat tiszteld!

Salamon Viktória

A z új alkotmánytervezet XV. cikkelyében meglepő sorokat lehet felfedezni: „A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását. A nagykorú gyermekek kötelesek rászoruló szüleikről gondoskodni.”

Számunkra, akik keresztények vagyunk, nemzedékről nemzedékre átadott isteni parancs a szülők, nevelők tisztelete. Hihetetlen gondoskodás volt az szüleink részéről, hogy teljesítették az Egyháznak tett ígéretüket és a hitben neveltek minket. Így egészen természetes, hogy a keresztény szülő törődik gyermeke testi, lelki, szellemi fejlődésével, és a felnőtté vált ember pedig érzi kötelességét idős szülei iránt.

A negyedik parancsolat mintegy összeköttetés az első három, Istenre vonatkozó parancsolat és az utána következő, embertársainkkal kapcsolatos parancsolatok között. Mintha a negyedik parancsolat megtartásától függne az első három és a következő hat megtartása.

Mindenesetre ez az alkotmányi passzus jelzi azt, hogy valami fontosat – amit már elfelejtettünk – vissza kell állítani a magyar emberek gondolkodásába, össze kell kötni az elszakadt szálakat.

A negyedik parancsolat a gyermekekhez fordul. A tiszteletet és az engedelmisséget írja elő számunkra szüleikkel, nevelőikkel kapcsolatban. Szent Pál szerint: „Gyermekek, engedelmeskedjétek szüleiteknek

az Úrban, mert így van rendjén. Ez az első, ígérettel egybekötött parancs: „Tiszteld apádat és anyádat, hogy boldog és hosszú életű légy a földön.” (Ef 6,2-4) De amint tudjuk, az engedelmisség a legnehezebb dolog a világon. A gyermeknek és a felnőttnek is azt jelenti, hogy le kell mondania saját akarataról és azt kell alárendelni, valaki más akarátának. De mégis, ez a parancs mintegy az ember természetébe van írva. A különböző kultúrák szokásait vizsgálva azt lehet tapasztalni, hogy az idősek illetve a szülők tisztelete elsőrangú követelmény.

Az előbbi Szent Pál idézet eredetije a Kivonulás Könyvében olvasható: „Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú életű légy azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad majd neked.” (Kiv 20,12) Mit jelent ez? Valóban az évek számával lehet mérni a szülők iránti tisztelet és hála értékét? Egyrészt talán igen. A családi élet boldogsága, kiegyensúlyozottsága biztosan több esélyt ad gyermeknek és felnőttnek ahhoz, hogy napjait egészségben, megelégedettségben élje le. De jelenti a nemzedékek egymásba kapcsolódását, a hagyományok átadását, az Istennek tetsző élet folyamatát, amely megtartó erővel hat egy nép életében.

A katekizmusi kérdés így hangzik: „Miért kell a szüleinket tisztelnünk és szeretnünk?” A válasz: azért, mert az életet és a gondoskodást Isten után nekik köszönhetjük.

Az én családom

Nagy családban élek,
Négyen vagyunk testvérek.
Kata, a legkisebb óvodás,
Sára, András és én iskolás.

Nagy köztünk a szeretet,
Együtt megyünk misére,
papa, mama velünk lakik
nekünk így az igazi.

Nagy családban nagy szeretet
A napjaink így telnek el.
Tesszük dolgunk, imádkozunk,
az Úr Jézushoz fohászkodunk.

Taboly Eszter 2. osztály
Pusztamagyaród

HUMOR

Az aggódó feleség orvoshoz viszi a férjét, mert az rendszeres szívritmus-zavarra panaszkodik. A vizsgálat után az orvos kiküldi a férjet a váróba, s aggódalmasan néz az asszonyra:

– Hölgyem, meg kell mondanom: nem tetszik nekem a férje!
– Nekem sem, doktor úr, de mit csináljak? Olyan jó a gyerekekhez.

KÖNYVAJÁNLÓ

Emlékezés Lojze Kozarra

Mátyás Zsófia

Körmeden és környékén az idősebb generáció tagjai máig gyakran emlegetnek egy káplánt, aki még a II. világháború idején szolgált a településen. Talán azért emlékeznek rá évtizedek eltelte után is, mert a háborús időkben sokat segített a híveknek, többek között szlovén nyelvtudásával a szovjetek bevonulásakor. Dr. Gyürki László pápai prelátus, egykori körmendi plébános a hívek elbeszéléseit hallgatva elhatározta, hogy könyv formában foglalja össze az 1999-ben elhunyt Lojze Kozar egykori odranci plébános életútját, figyelmet szentelve a muravidéki származású atya körmendi szolgálatának és a magyar hívek által talán kevésbé ismert irodalmi munkásságának is.

Gyürki atya 1993-ban a szlovéniai Felső-szentbenedeken egy baráti találkozó alkalmával kötött személyes ismeretséget a hívei által gyakran emlegetett egykori káplánnal, s vetette fel egy róla – elsősorban a körmendi éveiről – szóló könyv kiadását. Az így összeállított kiadvány a Martinus Kiadó gondozásában *Emlékezés Lojze Kozarra* címmel jelent meg a plébános születésének 100 éves évfordulóját követően.

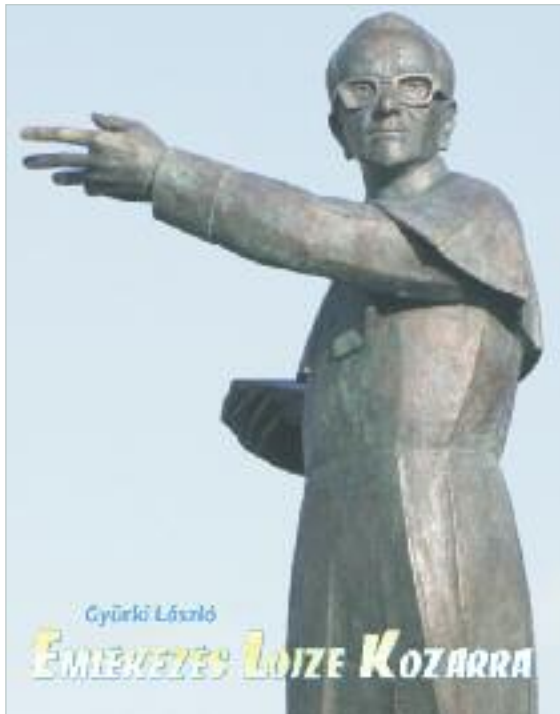
A kiadvány előszavában dr. Veres András megyéspüspök úr röviden ismerteti az egykori politikai helyzetet és azt, hogy hogyan került Lojze Kozar 1942-ben a Szombathelyi Egyházmegyébe.

Dr. Jožef Smej maribori segédpüspök, Kozar atya műveinek egyik legjobb ismerője pedig a *Janez licenciatús* című történelmi regény keletkezésével foglalkozik.

A kiadványban közöljük Kozar atya *Az elmozdítható gyertyatartó* című regénynek azt a részét, amelyért megkapta a Serra Internationaltól a II. Nemzetközi Irodalmi Díjat, valamint körmendi éveire történő visszaemlékezését is.

A kiadvány egy nehézségekkel, küzdelmekkel teli életút állomásait mutatja be. Lojze Kozar személyében egy állhatatos, egyházáért és híveiért egész életén át küzdő, lehetetlent nem ismerő pap képe körvonalazódik előttünk.

A háborút követő években többször igazságtalanul bebörtönözték, de kiszabadulva mindig kitartóan folytatta munkáját. Optimizmusát jól kifejezik az önéletrajzából idézett sorok: „Négy év alatt két magyar plébánián voltam, és észrevettem, hogy az emberek nagyjából mindenütt egyformák és egyformán viselkednek: ha szereted őket, mindenütt megszeretnek. Végülis ez a legszebb bennünk, akármilyen nyelven is beszélünk. Mindnyájan Isten gyermekei vagyunk.”

A 44 oldalas kiadvány 600 Ft-os áron megrendelhető a 94/513-191-es telefonszámon, az info@martinuskiado.hu e-mail címen és a www.martinuskiado.hu webáruházban, de személyesen is megvásárolható a Püspöki Palota portáján.

A SZENTATYA IMASZÁNDÉKAI
ÁPRILIS HÓNAPRA

Általános szándék (Az új nemzedékek evangélizálása)

Hogy az Egyház az új nemzedékeknek az evangélium hitelt érdemlő hirdetésével az élet és a remény mindig új szempontjait tudja nyújtani.

Missziós szándék (Missziós bontakozás)

Hogy a misszionáriusok az evangélium hirdetésével és életük tanúságtételével vinni tudják Krisztust azoknak, akik őt még nem ismerik.

Fókuszban – programok, események

április 15 – 17. (péntek – vasárnap)

18 óra Nagyböjti lelkigyakorlat (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

április 20. (szerda)

6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Székesegyház)

április 21. (csütörtök)

10 óra Olajszentelési szentmise (Szombathely, Székesegyház)

április 26. (kedd)

18 óra KÉSZ Körmendi Csoport – Dr. Stift Zoltán: *A szép: békénk gyökere* című előadása (Körmen, Batthyány-kastély, színházterem aulája / Városi Kiállítóterem)

április 30. (szombat)

Egyházmegyei zarándoklat (Mátraverebély-Szentkút)

május 6 – 8. (péntek – vasárnap)

18 óra MÉCS napok fiatal pároknak (Zalaegerszeg-Botfa, Hűvös Kastély, Várberki u. 13.)

május 9. (hétfő)

10 óra Egyházmegyei papi lelkinap (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

május 14. (szombat)

15 óra Egyházmegyei ministránsnap (Zalaegerszeg)

Főszerkesztő: Ipacs Bence

Főszerkesztő-helyettes: Teklits Tamás

Szerkesztők: Déri Péter, Horváth István Sándor,
H. Pezenhófer Brigitta, Mátyás Zsófia,
Salamon Viktória

Nyomdai munkák: Print Invest Magyarország Kft.

Felelős vezető: Ványik László

Kiadó: Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó
9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 3.,
Telefon: 94/513-191,

E-mail: info@martinuskiado.hu,

Internet: www.martinuskiado.hu

Felelős kiadó: Teklits Tamás igazgató

ISSN 2060-145X

Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.